

Petru Groza îl felicită pe noul episcop al Romanului și Hușilor, Teofil Herineanu, fost preot greco-catolic.

Patriarhul Justinian, Sebastian, arhiepiscopul Sucevei, episcopul Antim al Buzăului; Iosif-episcopul Râmnicului și Argeșului și vicarul Mitropoliei Moldovei - Teoctist Arăpaș,. după înscăunarea noului episcop al Râmnicului și Argeșului

CÂTEVA DINTRE SCHIMBĂRILE IMPUSE ÎN SINODUL BISERICII ORTODOXE DE CĂTRE PUTEREA COMUNISTĂ, ÎN PERIOADA 1945 - 1950

1945 - a fost desființată Mitropolia Olteniei, iar mitropolitul Olteniei *Nifon Grigore Criveanu*, pensionat la vârsta de 56 de ani.

31 iunie 1945 - înțelegând că va fi pus în disponibilitate din oficiu mitropolitul Bucovinei *Tit Sîmedrea* s-a retras din scaun. I s-a fixat ca domiciliu schitul Darvari.

21 februarie 1946 - mitropolitul *Vrsanon Puiu* a fost condamnat la moarte în contumacie de "Tribunalul Poporului" din București. În 23 august 1944 se afla la Zagreb, pentru a lua parte la hirotonia unui arhiereu croat; nu s-a mai putut întoarce în țară, deoarece, ca mitropolit al Transnistriei, a susținut cu multa stăruință că acest pământ este românesc. Sub presiunea - autorităților comuniste, Sfântul Sinod l-a depus din treaptă, la 28 februarie 1950

16 august 1947, mitropolitul Moldovei, *Irineu Mihălcescu*, se rătrăgea din scaun. A murit în împrejurări neelucidate, la 3 aprilie 1948.

august 1947 - episcopul Cosma Petrovici este pus în "retragere" prin decretul 1836/10 septembrie 1947, iar în ziua de 16 decembrie 1948 și-a dat obștescul sfârșit.

19 noiembrie 1947 - *Justinian* devine mitropolit al Moldovei.

20 noiembrie 1947 - *Firmilian Marin* a fost ales arhiepiscop al Craiovei.

21 noiembrie 1947 - protopopul Sebastian Rusan a fost ales episcop al Maramureșului

În după amiaza zilei de **27 februarie 1948** clopotele anunțau moartea patriarhului *Nicodim Munteanu*

24 mai 1948 - *Justinian* este ales patriarh al României

5 februarie 1949 - în urma noilor arondări eparhiale, Episcopia Hușilor se împarte în 1949 între Episcopiile de Roman și Galați, iar episcopul *Grigore Leu* este "pus în retragere". Moare la mai puțin de o lună de la destituirea sa, în 1 martie 1949.

25 martie 1949 - *Firmilian* devine mitropolit al Olteniei, după ce a fost instalat arhiepiscop al Craiovei la 22 decembrie 1947. La această înscăunare au participat patriarhul *Justinian*, mitropolitul *Vasile* al Timișoarei, arhiepiscopul *Sebastian* al Sucevei, episcopul *Antim* al Buzăului, *Iosif* al Râmnicului și arhimandritul *Teoctit Arăpaș*, vicarul Mitropoliei Moldovei.¹

La **27 martie 1949** a avut loc înscăunarea episcopului *Iosif* al Râmnicului și Argeșului. A participat mitropolitul *Vasile* al Timișoarei, mitropolitul *Firmilian* al Olteniei, *Sebastian* - arhiepiscopul Sucevei, *Antim* - episcopul Buzăului și arhimandritul *Teoctist Arăpaș*, vicarul Mitropoliei Moldovei.²

La **8 iunie 1949** fostul preot greco-catolic *Teofil Herineanu* este ales, cu 58 de voturi, Episcop al Romanului și Hușilor. Ceilalți doi candidați erau arhimandritul *Teoctist Arăpaș* și arhimandritul *Benedict Ghiuș*. Unul din cei doi secretari ai ședinței a fost preotul greco-catolic *Traian Belășcu*³.

În **1949** - își amintește părintele Filip Gavril din Toplița, care era în acea vreme elev la Seminarul de la Neamț - cinci episcopi ortodocși destituiți de către autoritățile comuniste erau în această

¹ Biserica Ortodoxă Română, Buletinul oficial al Sfântului Sinod, Nr. 3 - 4, martie - aprilie 1949, p.1

² Ibid., p. 22

³ Biserica Ortodoxă Română, Buletinul oficial al Sfântului Sinod, Nr. 7 - 10, iulie - octombrie 1949, p.58.

mănăstire: *Eugeniu Laiu* - mai târziu arestat, *Partenie Ciopron*, *Emilian Antal*, *Pavel Șarpe* și *Atanasie Dincă*. După un an au fost împrăștiați prin alte mănăstiri.

5 octombrie 1950 - episcopul *Nicolae Popovici* este pensionat și trimis, cu domiciliu obligatoriu, la Mănăstirea Cheia. A murit la 20 octombrie 1960, la Biertan.

**LISTA PERSOANELOR CARE APAR DE DOUĂ SAU DE TREI ORI ÎN VOLUMUL
BISERICA ÎNTEMNIȚATĂ - ROMÂNIA 1944 - 1989, EDITAT DE INSTITUTUL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI, BUCUREȘTI, 1998**

Alexandru Gruia din Herneacova (p.51) și **Gruia, Alexandru** din Herneacova (p.217).

Alexandru, Minai din satul Budișteanu (p.51) și **Mihai, Alexandru** din comuna Budișteanu (p.279).
Preotul **Alionte** din Gruiu (p.52) și **Mihai, Alionte** din Gruiu (p. 279).

Anastase Gheorghe Iancu din Rucăr (p. 53) și **Iancu, Anastase Gh.** din Rucăr (p. 227)

Apostol, Ion, teolog (p. 59) și **Ion, Apostol**, teolog (p. 233).

Bogza, Grigore (p. 93) și **Borza, Grigore** din Copăceni, Cluj (p. 97). Am verificat în parohia Copăceni, Cluj, și preotul de acolo s-a numit Bogza Grigore, prin urmare este vorba, în mod cert, despre aceeași persoană.

Botaru, Daniel din Sălbădagiu Mic (p.98) și **Rodaru, Daniel** din Săldăbagiu Mic (p. 376).

Carol, Susan din Fundu-Răcăciuni (p.111) și **Susan, Carol** din Fundu-Răcăciuni (p. 413).

Ceaca, Pompei din localitatea Ceaca (p.117) și **Ciaca, Pompeiu** din Ceaca (p.125).

Cleopa, Ilie de la Mănăstirea Sihăstria (p.131) și **Ilie, Constantin Cleopa** de la Mănăstirea Sihăstria (p. 229).

Constantin, Mihai din Brătulești (p. 136) și **Mihai, Constantin** din Brătulești (p.280).

Constantin, Mincu din Gheboieni (p. 136) și **Mincu, Constantin** din Gheboieni (p. 284).

Cosma, Ștefan din Coșovăț (p.139) și **Cozma, Ștefan** din Coșovăț (p.142).

Crișan, Simion din Blaj (p.145) și **Simion, Crișan** din Blaj (p.396).

Dimitriu, Gheorghe din Sinești (p. 161) și **Dimitriu, Gheorghe** din Sinești (p.178).

Dănescu, Haralambie, duhovnicul luptătorilor din Munții Făgăraș (p.155) și **Dinescu, Haralambie**, duhovnicul partizanilor din Munții Făgăraș (p.162).

Dinescu, Nicolae din Șuiei (p. 162) și **Donescu, Nicolae** din Șuiei (p. 167)

Dorz, Traian, membru al mișcării «Oastea Domnului» (p.169) și **Porz, Traian** din « Oastea Domnului (p.362).

Dumitru Sandu Matei, preot romano-catolic din Iași, condamnat la moarte (p.179), **Matei Dumitru**, preot romano-catolic din Iași, condamnat la moarte (p. 273) și **Matei Sandu**, preot romano-catolic din Iași, condamnat la moarte (p. 273).

Dumitriu, Stelian din Curtea de Argeș (p.178) și **Dumitru, Stelian** născut la 2 decembrie 1912 (p.179). Din scrisoarea pe care am primit-o de la părintele **Stelian Dumitriu**, născut la 2 decembrie 1912, rezultă că este vorba, cu siguranță, de aceeași persoană.

Florea, Ghiță din Terpezița (p.190) și **Ghiță, Florea** din Terpezița (p. 208).

Fanea, Victor din Sâncrai (p.184) și **Panea Victor** din Sâncrai (p.322).

Gheorghe, Mineu din județul Dâmbovița, mort în închisoare (p.203) și **Mineu Gheorghe** din județul Dâmbovița, mort în închisoare (p. 284).

Gheorghe, Moise din Oltenița (p. 203), **Moise, Gheorghe** din Oltenița (p. 288) și **Moise, Nicolae Gh.** din Oltenița (p.288).

Gheorghe, Vlad din Vâlcea (p. 204) și **Vlad, Gheorghe** din Vâlcea (p. 451)

Grigore, Eugen din Cârliți (p. 215) și **Grigoriu, Eugen** din Cârliți (p. 216).

Gâțu, Nicolae Emilian de la Mănăstirea Polovragi (p. 199) și **Guțu, Emilian** de la Mănăstirea Polovragi (p. 219).

Iacob, Tănase din protoieria Râmnicu Sărat (p.227) și **Tănase Iacob** din Râmnicu Sărat (p.422).
Joja Sinisie (p.233) și **Sinisie Joja** (p.398)
Moraru Dosoftei, preot la Patriarhie (p. 290) și **Murariu Dumitru Dosoftei**, slujitor la Catedrala patriarhală, (p. 295)
Nifon, Petru din Valea Hranei (p. 308) și **Petruș, Nifon** din Valea Hranei (p.335).
Onofrei, Pompei din Sibiu (p. 313) și **Pompei, Onofrei** din Sibiu (p. 340).
Părăianu, Constantin din Craiova (p. 327) și **Pârâianu, Constantin** din Craiova (p. 330).
Petre, Toader, student teolog (p. 334) și **Toader, Petre**, student la Facultatea de Teologie (p. 427).
Popescu, Dumitru din parohia Țepeș Vodă (p. 346) și **Popescu, Dumitru D.** din parohia Țepeș Vodă (p. 347).
Popescu, Ioan din parohia Glod-Cârlig (p. 351) și **Popescu, Ion** din Glodeanu-Cârlig (p. 352).
Popescu, Teodor, preot teolog, profesor la Facultatea de Teologic Ortodoxă din București, **Popescu, Teodor ML** preot, profesor la Facultatea de teologie din București, **Popescu Tudor**, preot teolog, profesor la Facultatea de Teologic, (p.357).
Roșa, Simion din Poșaga (p. 377) și **Simion, Rasa** din Poșaga (p. 396).
Sabadac, Petru din Dăncești, Vaslui (p. 384) și **Sabodoc, Petru** din Dănești, Vaslui (p. 385).
Sburlan Constantin din Pogoanele (p. 392) și **Zburlan Constantin** din Pogoanele (p. 460).
Sendruțiu, Traian din Cizer (p. 395) și **Șendruțiu, Traian** din Cizer (p: 416)
Sandra, Ioan din Stracoș (p. 387) și **Șandra, Ioan** din Stracoș (p. 415)

BIBLIOGRAFIE

1. Mărturii directe ale preoților arestați sau provenite de la familiile acestora.
2. Listele întocmite de Episcopii, la cererea Institutului pentru Studiul Totalitarismului.
3. Cicerone Ionițoiu, **Le martyre de l'Eglise en Roumanie**, Résiac 1986.
4. Cicerone Ionițoiu, **Cartea de Aur**, Hrisovul 1995.
5. **Mărturisitori de după gratii** *Slujitori ai Bisericii în temnițele comuniste* - Supliment al Revistei "Renașterea", Cluj Napoca 1995.
5. Institutul Pentru Studiul Totalitarismului, **Biserica întemnițată, România 1944 - 1989**, București, 1998.
6. Minai Rădulescu și Irincu Slătineanul: **Preoți în cătușe**, Editura Ramida, București, 1997.
7. Preot prof. univ. dr. Mircea Păcurariu: **Dicționarul Teologilor Români**, Univers Enciclopedic, București 1996
8. **Preoți și monahi români în închisorile comuniste**, lucrarea de licență susținută, în 1994, la Catedra de Istoria Bisericii Române a Facultății de Teologie Ortodoxă din Sibiu, de studentul Basa Valeriu Gabriel.
10. Nicolae Steinhardt: **Jurnalul fericirii**, Editura Dacia 1997.
11. Nichifor Crainic, **Zile albe - zile negre**, Gândirea, 1991, București.
12. Sergiu Grossu, **Le calvaire de la Roumanie chrétienne**, Editions France-Empire, Paris, 1987.
13. Vasilica Gurău, **Viața Măicuței Veronica**, Editura Arhetip, Renașterea Spirituală (vol. I și II), București, 1992, 1993.
14. Preot Dimitrie Bejan, **Bucuriile suferinței**, Cartea Moldovei, 1995.
15. Colecția foii religioase **Credința străbună**, a Episcopiei Ortodoxe de Alba Iulia.
16. Colecția revistei **Memoria**.
17. **Studii teologice**, publicație a Facultății de Teologie din București, anul VII, 1938- 1938.
18. **Glasul Bisericii**, revista oficială a Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, colecția pe anul 1948.
19. **Biserica Ortodoxă Română**, buletinul oficial al Sfântului Sinod, nr. 3 - 4, martie - aprilie 1949.